

In memoriam Aleksei Panov

03.12.1938–12.10.2018

Meie hulgast on lahkunud kauaaegne Tartu Ülikooli õppejõud, oftalmoloogia õppetooli ja Tartu Ülikooli silmakliiniku juhataja emeriidotsent Aleksei Panov.

Aleksei Panov sündis Tallinnas arstist isa Vassili Panovi ja filoloogist ema Helene Panova (snd Schotteri) esimese lapsena. Ta lõpetas 1957. aastal Kunda Keskkooli, 1964. aastal Tartu Ülikooli arstiteaduskonna ravi erialal ning 1970. aastal aspirantuuri silmahaiguste erialal.

Esimesed arstitöö kogemused sai Aleksei Panov ülikooli ajal suviti oma isa, Kunda arsti dr Vassili Panovi kõrval praktiseerides. Suguvõsas valitses teatav dünastiavaim ja nüüdseks on Schotterite-Panovide peres juba 28 arsti. Elukutse valikut mõjutasid kindlasti ka vanaisa dr Hans Schotter, kes oli omal ajal Eesti saatkonna arst Moskvas, ja onu, legendaarne silmaarst dr Leo Schotter, kelle mantlipärijaks ta sai.

Pärast ülikooli lõpetamist suunati Aleksei Panov tööle Jõgeva haiglas silmaarsti ja üldkirurgina. Alates 1967. aastast töötas ta Tartu silmakliinikus, algul silmakirurgi, hiljem kliiniku juhatajana (1989–1999) ning TRÜ nägemisteravishoiu labori asutaja ja juhatajana (1970–1991). Tegemist oli omas ajas unikaalse ja ajast ees oleva üksusega, kus analüüsiti nägemisinvalidsuse põhjusi Eestis, kooliõpilaste nägemisvõime põhjusi ning tüflothetilise rehabilitatsiooni küsimusi. Dotsent Panov juhtis oftalmoloogia

õppetooli ja oli aastatel 1992–1997 oftalmoloogia korraline professor.

1988. aastal kaitses dr Panov Moskvas Helmholtzi-nimelises Silmahaiguste Instituudis väitekirja, mille teema oli „Mittemagneetsete võõrkehade eemaldamine silma raskesti juurdepääsetavatest osadest“. Tema peamisteks tegevusvaldkondadeks olidki silmavigastuste diagnostika, profülaktika ja kirurgilise ravi meetodid. Ta uuris lühinägevust, nägemisinvalidsust ning oftalmoloogia ajalugu Tartus ja Eestis. Dr Aleksei Panov tegi ära suure töö Eesti nägemisinvalidide arvelevõtmisel. Ta avaldas üle 130 teadustrükise ja ta osales paljude õppematerjalide koostamisel.

Ülikoolis pidas Aleksei Panov aastaid arstitudengitele silmahaiguste loenguid, koolitas silmaarste, aga ka perearste ja stomatolooge. Ta tegi täienduskursusi sõjaväe- ja piirivalvearstidele, velskritele, veterinaaridele, perearstidele, optikutele. Paralleelselt teadus- ja haldustööga oli dr Panov kliiniliselt tegev kogu oma arstliku karjääri vältel.

Ta täiendas end Moskvas, Leningradis, Odessas, Sydneys, Chicagos, San Antonios, samuti Berliinis jm Lääne-Euroopas. Ta osales korduvalt erialaste konverentside ja seminaride korraldamisel, oli 1995. aastal Baltikumi oftalmoloogide VIII kongressi president.

Aleksei Panovi tunnustati 2001. aastal Tartu Ülikooli arstiteaduskonna medali ja 2004. aastal Tartu Ülikooli väikse medaliga. Ta oli Rahvusvahelise Pimeduse Vastu Võitlemise Ühingu liige, Eesti Oftalmoloogide Teadusliku Ühingu kauaaegne aseesimees, Eesti Silmaarstide Seltsi juhatuse liige, Tartu Rotary Klubi liige ning Eesti Oftalmoloogide Seltsi auliige.

Aleksei Panov oli abielus lastearst Maarja Panoviga (snd Sang). Peres on kaks last, seitse lapselast ja kuus lapselapselast.

Eesti silmaarstide pere jääb mäletama dr Aleksei Panovi kui suure südamega arsti ja eriala edendajat.

**Kolleegide nimel
Kuldar Kaljurand**